

Dnr 11KS/0205

Kommunfullmäktige 2011-06-22 § 151

Ansvarsfrihet för kommunstyrelsens ordförande för 2010 års verksamhet

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunstyrelsens ordförande beviljas ansvarsfrihet för 2010 års verksamhet.

Ärendebeskrivning

Kommunfullmäktige behandlade 4/5 2011 frågan om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder och beslutade:

1. Frågan om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens ordförande återremitteras, dels till revisorerna samt revisorsberedningen för att dessa organ ska avge
 - a. ett särskilt yttrande om kommunstyrelseordförandens ansvar för kommunstyrelsens bristande styrning, ledning och uppföljning av verksamheten
 - b. ett klargörande av vem som beställt revisorsutredningen avseende inköp och installation av Mac-datorerdels till kommunstyrelsen för att detta organ ska komplettera sitt yttrande med en redovisning av det politiska ansvaret för kommunstyrelsens och produktionsstyrelsens bristande styrning, ledning och uppföljning av verksamheten
Revisorerna kallas till sammanträde där frågan om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens ordförande ånyo ska behandlas för att då redovisa sin bedömning samt för att svara på frågor (minoritetsåterremiss).
2. Kommunfullmäktige riktar anmärkning mot kommunstyrelsen och produktionsstyrelsen för bristande styrning, ledning och uppföljning av verksamheten.
3. Nämnder och styrelser samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas, med undantag för kommunstyrelsens ordförande, ansvarsfrihet.

Därefter har kompletterande yttrande lämnats från revisorerna, kommunfullmäktigeberedningen för revisionsberättelsen m.m. och från kommunstyrelsen.

Vid kommunfullmäktiges sammanträde deltar företrädare för revisorerna och redovisar revisorernas arbete samt svarar på frågor.

Handlingar i ärendet

Revisionsberättelser, revisorerna 2011-04-14

Beredning av revisionsberättelse mm, beredningsgruppen för revisionsberättelse mm, 2011-05-02
Kommunstyrelsens yttrande 2011-04-27, § 101
Yttrande från delar av 2010 års produktionsstyrelse, 2011-04-29
Kommunfullmäktiges beslut 2011-05-04, § 83
Kommunfullmäktiges beslut 2011-05-25, § 115
Kommunstyrelsens beslut 2011-06-08, § 163
Yttrande från revisorerna 2011-05-19
Yttrande från beredningsgruppen för revisionsberättelsen mm 2011-05-23

Yrkanden

Anders Bergman (FP), Yvonne Blombäck (MP), Henrik Paulsen (C) och Stefan Dozzi (KD) yrkar att kommunstyrelsens ordförande ska beviljas ansvarsfrihet för 2010 års verksamhet.

Propositioner

Ordföranden ställer proposition om kommunfullmäktige beslutar enligt yrkandet från Bergman m.fl. och finner att kommunfullmäktige beslutar enligt yrkandet.

Ordföranden efterfrågar om beslutet är enhälligt och finner att beslutet är enhälligt.

Reservationer och protokollsanteckningar

Det antecknas till protokollet att kommunstyrelsens ordförande Lars-Erik Alversjö (M) inte deltar i beslutet i detta ärende p.g.a. jäv.

S-gruppen lämnar följande protokollsanteckning:

”Genom tidigare beslut om återremiss behandlas i detta ärende tre angelägna saker:

1. Ansvarsfrihet för Kommunstyrelsens ordförande avseende året 2010.
2. Klargörande av agerande i fråga om granskning av inköp av Mac-datorer.
3. Kommunstyrelsens reaktion på Kommunfullmäktiges **anmärkning** mot Kommunstyrelsen för ”**bristande styrning, ledning och uppföljning**”.

Mot denna bakgrund vill vi göra följande markeringar:

1. Frågan om ansvarsfrihet för Kommunstyrelsens ordförande ser vi som minst dramatiskt. Det faktum att ett enligt Kommunfullmäktige riktat anmärkning mot Kommunstyrelsen på en så allvarlig punkt som ”bristande styrning, ledning och uppföljning” var tillräckliga skäl för att ställa sig bakom den återremiss som yrkades av representant från Centerpartiet. Samtidigt deklarerade vi redan då att vi inte hade för avsikt att neka ansvarsfrihet, utan ansåg en närmare ansvarsdiskussion meningsfull. Utan tvekan har just Kommunstyrelsens ordförande ett särskilt ansvar när just ”styrning,

ledning och uppföljning” brister. Någon annan uppfattning eller annat förslag framfördes inte heller då beslutet togs.

När vi nu ställt oss bakom revisorernas slutgiltiga förslag innebär det inte att vi avstår från kritik mot sättet att leda Kommunstyrelsen och kommunen. Vi är inte nöjda med den passivitet som präglar ledarskapet. Detta gäller oförmågan att åtgärda problem i systemfrågor kring kommunens styrning men också passivitet i angelägna samhällsfrågor, t.ex. bristen på engagemang och drivkraft för att lösa angelägna infrastrukturfrågor, för att få igång byggande av hyresbostäder och för att åtgärda stora kvalitetsproblemen i kommunens verksamheter, inte minst skolan.

2. Gällande inköpen av Mac-datorer har den närmare granskningen och debatten tydliggjort ett allvarligt systemfel i kommunen – så stora brister i internkontrollen att Kommunstyrelsens ordförande valde att intervensera i revisorernas arbete med begäran om hjälp att granska agerande och företeelser i tjänstemannaorganisationen. Uppsåtet var säkert gott, men tillvägagångssättet direkt felaktigt.

Revisorernas uppdrag är att, för Kommunfullmäktiges räkning, granska de organ Kommunfullmäktige utser och utifrån denna granskning yttra sig i frågan om ansvarsfrihet för berörda förtroendevalda. Naturligtvis måste revisorerna då också granska arbetet på tjänstemannanivå, inte minst för att bilda sig en uppfattning om t.ex. Kommunstyrelsens styrning genom bl.a. direktiv, uppdrag och delegationsbeslut är tillräcklig. Men fokus är även då de förtroendevaldas förmåga att ta ansvar – dvs förmågan att styra kommunen.

Utöver revisionen måste varje kommun ha en fungerande internkontroll. Denna syftar till att, för t.ex. Kommunstyrelsens räkning, granska efterlevnaden av lika beslut inom bland annat den centrala förvaltningsorganisationen och i de kommunala verksamheterna. Att internkontrollen fungerar tillfredsställande, dvs både kan upptäcka fel och säkerställa att fel åtgärdas, är Kommunstyrelsens ansvar och därmed ytterst Kommunstyrelsens ordförandes.

I det aktuella fallet upptäcktes fel, men den huvudsakliga åtgärden var att vända sig till revisorerna. Detta är mycket besynnerligt och vittnar om en förvånansvärd okunskap om fördelning av roller och ansvar.

Av detta kan kommunen nu dra två slutsatser: För det första att i framtiden inte använda revisorerna på detta felaktiga sätt, inte minst som det hotar revisionens integritet. De revisorer som valts för att granska denna mandatperiod deklarerade detta tydligt på sammanträdet. För det andra att frågor om internkontroll behöver ägnas ökad uppmärksamhet och att den sannolikt behöver stärkas under kommande år. Vi kommer att bevaka denna fråga, och sannolikt lär också revisorerna ha intresse av hur Kommunstyrelsens bättre tar sitt ansvar på denna punkt.

3. När det så gäller Kommunstyrelsens reaktion **anmärkningen** mot ”**bristande styrning, ledning och uppföljning**” tycker vi att svaret (från majoriteten) snarare ger anledning att ställa frågan om man alls förstår svaret i att få en anmärkning från ett enigt Kommunfullmäktige. I sak är svaret, som inte ens var förberett inför Kommunstyrelsens behandling av ärendet

den 8 juni, så innehållslöst att det talar för sig självt.

Vi har svårt att förstå syftet med att Kommunstyrelsen agerar så nonchalant gentemot Kommunfullmäktige att man gett ett mer genomarbetat och seriöst svar på återremissen. Vi hade hellre sett att Kommunstyrelsen lämnat ett svar i stil med S-ledamöternas förslag:

Svar på Kommunfullmäktiges anmärkning mot Kommunstyrelsen med anledning av revisorernas kritik

Inledningsvis vill Kommunstyrelsen deklarerar att vi givetvis *tar allvarligt* på den kritik som revisorerna framfört under senare år och som lett till Kommunfullmäktiges anmärkning mot Kommunstyrelsen för verksamhetsåret 2010. Vi kommer nu att göra vårt bästa för att återupprätta Kommunfullmäktiges förtroende för Kommunstyrelsen och vill här peka på såväl några åtgärder som redan är vidtagna, liksom på en del som vi avser arbeta vidare med under kommande år.

Kommunfullmäktiges anmärkning grundar sig på revisorernas kritik av Kommunstyrelsens *bristande styrning, ledning och uppföljning av verksamheten*.

Vad gäller **styrning** vill vi understryka den förändring av nämndstrukturen som genomförts den 1 januari 2011, genom att den tidigare *Produktionsstyrelsen ersattes av två styrelser* – Utbildningsstyrelsen samt Vård- och omsorgsstyrelsen. Vår bedömning är att denna nya politiska organisation ska ha bättre förutsättningar att klara styrningen av den kommunala verksamheten på två av kommunens mest omfattande områden.

Samtidigt har de tidigare *beställarnämnderna blivit finansieringsnämnder* med ett smalare uppdrag. Genom förändringar i nämndernas reglementen har betydande ansvar flyttats från beställar/finansieringsnämnderna till de två produktionsstyrelserna. Vår bedömning är att detta ska underlätta rollfördelningen och tydliggöra ansvaret.

Eftersom en *tydlig och väl fungerande rollfördelning mellan finansieringsnämnder och produktionsstyrelser* har avgörande betydelse för kommunens förmåga att utöva styrning kommer Kommunstyrelsen under året att *ägna särskild uppmärksamhet* åt detta. Det kan finnas anledning att under mandatperioden överväga en hopslagning av de två finansieringsnämnderna, alternativt lägga över deras uppdrag till Kommunstyrelsen, i syfte att såväl stärka styrningen som öka den ekonomiska effektiviteten.

En annan aspekt som underlättar styrningen av kommunen är det faktum att vi inför denna mandatperiod återgått till bättre samverkan mellan majoritet – opposition genom att *även oppositionen utser vice ordförande* i samtliga nämnder/styrelser. Genom ett nära och konstruktivt samarbete mellan kommunens politiska representanter, oavsett partibakgrund, underlättas förmågan till politisk styrning av Värmdö kommun.

Vad gäller **ledning** av verksamheten har det redan skett stora förändringar sedan vår nye kommundirektör tillträdde den 1 februari 2011. Det dubbelkommando som byggdes upp under förra mandatperioden, främst på utbildningsrådet, tas nu successivt bort och en betydande effektivisering av den centrala förvaltningen har inletts. Det tidigare UKÄ-kontoret är avskaffat och hela den centrala förvaltningen, inkl. den del som utgör stöd till produktionsstyrelserna resp. de kommunala resultatenheterna, ska så snart möjligt samlas i kommunhuset Skogsbo. Genom de åtgärder som nu är på gång, och som redovisats av Kommundirektören i särskild skrivelse, känner vi förtroende för att kommunen kommer att få en starkare och mer effektiv ledningsorganisation.

Vad gäller **uppföljning** kan vi dessvärre konstatera att det funnit stora **brister i vårt arbete med ökad målstyrning**. Inför 2011 har vi skärpt arbetet med att finna såväl realistiska mål som relevanta uppföljningsindikatorer, och arbetet med detta kommer att ges hög prioritet också under kommande år. För att skärpa betydelsen av uppföljning och att uppnå goda resultat kan det finnas anledning att gå mot ökad **resultatstyrning**. Utöver de lätt mätbara resultaten måste en sådan styrmodell också fokusera **kvaliteten** i den kommunalt finansierade verksamheten.

Kommunen tillämpar sedan en tid en organisation som bygger på den s.k. **beställar- utförarmodellen**. Många av de kommuner som under 90-talet utvecklade och använde denna modell har därefter gått vidare och utvecklat sitt arbete med just styrning, ledning och uppföljning av verksamheten. Också Värmdö bör följa med i denna utveckling och därmed bl.a. ta intryck från andra kommuners erfarenheter. En intressant modell för Värmdö kan då vara att utveckla en kommunal organisation för styrning, ledning och uppföljning utifrån den s.k. **uppdrags- åtagandemodellen**.

Eftersom detta avslogs av Kommunstyrelsens majoritet återupprepar vi här de frågor vi inte fick något svar på i debatten:

Vad i texten är det som moderaternas företrädare inte kunde ställa sig bakom?

Vad i texten är det som folkpartiets företrädare inte kunde ställa sig bakom?

Vad i texten är det som miljöpartiets företrädare inte kunde ställa sig bakom?

Vad i texten är det som kristdemokraternas företrädare inte kunde ställa sig bakom?

Eller är det bara så enkelt som att förslaget kom ”från fel håll”? I så fall är det verkligen pinsamt för vart och ett av partierna i den s.k. koalitionen.”

Sändlista

Ekonomiavdelning
